

Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalue

***TOIMINTASUUNNITELMAT V. 2023 SEKÄ V. 2024–2031
(toimintasuunnitelman liitteenä erilliset valvonta- ja
seurantasuunnitelmat)***

Sisällys

1. TOIMINTASUUNNITELMA V. 2023.....	2
1.1 YLEISTÄ	2
1.2 EDISTÄMISMÄÄRÄRAHAHANKKEET	2
1.2.1 Lummenteen koeverkkokalastus	2
1.2.2 Sähkökoekalastukset ja kutupesälaskennat	2
1.2.3 Kalastuksenvalvonta	2
1.2.4 Tainionvirran välijärvien kalastustiedustelu	2
1.2.5 Päijänteen yleisvesien seurannat ja raportointi	3
1.2.6 Rapuristeilyt	3
1.3 KUNNOSTUSHANKKEET	3
1.4 SEURANNAT (osa toteutetaan hankerahoituksella)	3
1.4.1 Päijänteen sähköinen uistelutiedustelu	3
1.4.2 Kirjanpitokalastus	3
1.4.3 Päijänteen siikanäytteet 2023 (Hinttola- ja Asikkalanselkä sekä verkkosaalisnäytteet).....	3
1.4.4 Päijänteen ravustuskirjanpito	3
1.5 MUU TOIMINTA.....	3
1.5.2 Kalastonhoitomaksukorvausten jako	3
1.5.3 Avustukset.....	3
1.5.4 Edunvalvonta	4
1.5.5 Tiedotus.....	4
1.5.6 Osakaskuntien ja rauhoitusalueiden kartat.....	4
1.5.7 Taimen- ja järvilohi-istukkaiden merkinnät Päijänteelle	4
1.5.8 Istutukset	4
1.6 SIDOSRYHMÄTOIMINTA	4
1.6.1 Päijänteen Luonnonvarainen Taimen ry	4
1.6.2 Elinvoimainen Järvilohi ry	4
1.6.3 Kalatalousalueiden neuvottelukunta	5
1.6.4 Tainionvirran neuvottelukunta	5
1.6.5 Lohikalakantojen hoitorahasto	5
1.6.6 Kymijoen (valuma-alueen) kalataloudellinen yhteistyöryhmä	5
1.6.7 Kanta- ja Päijät-Hämeen vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmä.....	5
1.7 LUVANMYynti.....	5
1.7.1 Koko Päijänteen viehekalastuslupa.....	5
1.7.2 Kilpailulupa Päijänteelle	5
1.7.3 Kalastusmatkailulupa	6
2. TOIMINTASUUNNITELMA V. 2024-2031	7
Liite 1. SEURANTASUUNNITELMA V. 2023-2031	7
Liite 2. VALVONTASUUNNITELMA	11

1. TOIMINTASUUNNITELMA V. 2023

1.1 YLEISTÄ

Vuoden 2023 tärkein tehtävä on kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman toteuttaminen. Suunnitelma on saanut lainvoiman joulukuussa 2022. Pidetään kalatalousalueen yleiskokous sekä hallituksen kokoukset

Kalatalousalueen lakisääteiset tehtävät ovat:

- 1) kalavarojen kestävän käytön ja hoidon suunnittelu;
- 2) käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen laadinta, hyväksytyn suunnitelman toimeenpano ja sen vaikutusten seuranta;
- 3) kalavarojen käyttöön ja hoitoon liittyvä tiedotus;
- 4) kalastuksenvalvonnan järjestäminen;
- 5) kalastuksen sekä kalakantojen hoitotoimenpiteiden seurantatietojen kerääminen;
- 6) kalastuksen yhtenäislupa-alueiden muodostamisen edistäminen vapaa-ajan ja kaupallisen kalastuksen tarpeisiin;
- 7) vesialueen omistajien kalatalousalueelle siirtämät tehtävät;
- 8) viehekalastuksesta kertyneiden korvausvarojen jako vesialueen omistajille;
- 9) muut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulosohjaukseen sekä tähän lakiin perustuvat tehtävät.

1.2 EDISTÄMISMÄÄRÄRAHAHANKKEET

1.2.1 Lummenteen koeverkkokalastus

Tehdään Lummenteella koeverkkokalastus järven kalakannan rakenteen selvittämiseksi. Koekalastus on osa Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa esitettyä seurantasuunnitelmaa. Koeverkkokalastuksen tulosten sekä aikaisemmin tehtyjen kalastustiedustelun sekä kalojen iän- ja kasvunmääritysten avulla annetaan Lummenteen kalaveden hoidolle sekä kalastuksensäätelylle tarkennetut suositukset.

1.2.2 Sähkökoekalastukset ja kutupesälaskennat

Sähkökoekalastetaan pitkäaikaisseurantakohteet: Arvajan reitti (Hassinkosket, Linkin- ja Kotakoski), Äiniönjoki (4 koskea) sekä Leppäkosken reitti (4 koskea). Sähkökoekalastetaan lisäksi Myllykoski Pihlajakoskien reitti, Karkjärvien reitti, Vääksynjoki ja Vuorenmyllyn reitti. Koekalastusten tavoitteena on selvittää taimenkantojen esiintymistä, kunnostusten vaikutuksia, kotiutusistutusten onnistumista. Kutukalojen määrän arvioimiseksi lasketaan Vääksyn-, Linkin ja Kotasalmenkoskien kutupesät loppuvuodesta. Hankkeessa kalastetaan lisäksi Arvajan reitin koskilla laajempia taimenen poikasalueiksi soveltuvien alueita. Koekalastuksilla on tarkoitus selvittää usean vuoden ajan poikasalueiden toimivuutta ja antaa niiden pohjalta alue kohtaiset suositukset lisäkunnostuksista.

1.2.3 Kalastuksenvalvonta

Järjestetään vuoden aikana valvontatapahtumia ja kalastuksenvalvontaa kalatalousalueella yhteistyössä osakaskuntien ja Etelä-Päijänteen kalastusyhdistyksen kanssa. valvontasuunnitelman mukaisesti (liite 2).

1.2.4 Tainionvirran välijärvien kalastustiedustelu

Toteutetaan Tainionvirran välijärvien koskeva kalastus- ja ravustustiedustelu vuoden 2022 kalastuksesta yhteistyössä Hartolan kalatalousalueen, Joutsjärven ja Kalhon osakaskuntien sekä Nuoramaisjärven kalastonhoitoyhdistyksen kanssa. Tiedustelu toteutetaan luvanmyyntitietojen perusteella.

Tiedustelu on osa Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueen sekä Hartolan kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmiin esitettyä seurantasuunnitelmaa. Hankehallinnosta vastaa Etelä- ja Keski-Päijänteen

kalatalousalue.

1.2.5 Päijänteen yleisvesien seurannat ja raportointi

Jatketaan yleisveden saalisnäytteiden käsittelyä (siika ja muikku) sekä talletetaan yleisveden kalastuskirjanpito v. 2022. Lisäksi vuonna 2023 laaditaan laajempi raportti seurantojen tuloksista. Hanke toteutetaan yhteistyössä Metsähallituksen kanssa.

1.2.6 Rapuristeilyt

Järjestetään rapuristeilyjä Päijänteellä Asikkalan koululaisille (1-6 luokkalaiset). Risteilyn aikana neuvotaan rapujen syömisessä, tutustutaan ravustukseen, rapujen biologiaan sekä ruokailaan.

1.3 KUNNOSTUSHANKKEET

Valmistellaan tulevien vuosien kunnostushankkeita sekä arvioidaan mahdollisia lisäkunnostustarpeita

1.4 SEURANNAT (osa toteutetaan hankerahoituksella)

1.4.1 Päijänteen sähköinen uistelutiedustelu

Jatketaan Päijänteellä v. 2020 alkanutta sähköistä uistelutiedustelua. Tiedustelun avulla seurataan ennen kaikkea taimen, järvilohi, kuha ja haukisaaliita sekä vetouistelun määrää. Hanke toteutetaan yhteistyössä Pohjois-Päijänteen kalatalousalueen kanssa.

1.4.2 Kirjanpitokalastus

Jatketaan kirjanpitokalastuksia kalastusalueen järvissä ja tallennetaan aineistot sähköiseen muotoon. Laajempi raportointi seurantojen yhteenvedon yhteydessä v. 2026.

1.4.3 Päijänteen siikanäytteet 2023 (Hinttola- ja Asikkalanselkä sekä verkkosaalisnäytteet)

Jatketaan siikaseurantaa Päijänteellä (ei Yleisvesi). Näytteiden käsittely toteutetaan osittain Päijänteen säännöstelyn kalatalousmaksulla yhteistyössä Pohjois-Päijänteen kalatalousalueen kanssa. Koskee vuoden 2023 näytteitä.

1.4.4 Päijänteen ravustuskirjanpito

Jatketaan v. 2021 käynnistettyä Päijänteen kirjanpitoravustusta. Kirjanpitoravustajat pitävät kirjanpitoa rapusaaliista ravustuskauden ajan. Jokainen ravustaja tekee lisäksi kaksi kertaa ravustuskaudella yksilömittaukset. Talletetaan aineisto sähköiseen muotoon. Kirjanpitoa on tarkoitus jatkaa vuosittain.

1.5 MUU TOIMINTA

1.5.2 Kalastonhoitomaksukorvausten jako

Jaetaan korvaukset kalastonhoitomaksuista vesialueiden omistajille. Kalatalousalue valmistelee jakotaulukon v. 2023 aikana ja jakaa yleiskokouksen päätöksen mukaisesti rahat vesialueen omistajille.

1.5.3 Avustukset

Jaetaan pienimuotoisia avustuksia kala- ja raputaloutta edistäviin hankkeisiin. Avustuksia maksetaan kalatalousalueen omista varoista. Avustettavat kohteet valitsee kalatalousalueen hallitus. Avustusta voivat hakea vain Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueen jäsenet. Avustusäännön on hyväksynyt vuonna 2019 kalatalousalueen hallitus.

1.5.4 Edunvalvonta

Annetaan tarvittaessa lausuntoja erilaisissa lupaprosesseissa ym.

1.5.5 Tiedotus

Päivitetään kalatalousalueiden kotisivuja sekä tiedotetaan alueen ajankohtaisista asioista jäseniä sähköpostitiedotteilla. Tiedotetaan alueen ajankohtaisista asioista Hämeen kalatalouskeskuksen facebook-sivujen kautta. Uusitaan Päijänteen veneenlaskupaikoilla sekä Arvajan reitillä olevat kalastusluvista ja rajoituksista kertovat tiedotuskyltit

1.5.6 Osakaskuntien ja rauhoitusalueiden kartat

Teetetään kalatalousalueiden osakaskunnille kartat vesialueista ja linkitetään ne kalatalousalueen kotisivuille. Kartat tulevat osakaskuntien käyttöön jaettavaksi luvanmyynnin yhteyteen. Käyttö- ja hoitosuunnitelmaan kirjatut säätelypäätösten tultua voimaan teetetään rajoitusalueista kartat luvanmyynnin yhteydessä jaettavaksi sekä nähtäville kalatalousalueen ja osakaskuntien kotisivuille.

1.5.7 Taimen- ja järvilohi-istukkaiden merkinnät Päijänteelle

Merkitään yksi erä taimenia v. 2023 aikana Päijänteelle yhteistyössä Etelä-Päijänteen kalastusyhdistyksen kanssa.

1.5.8 Istutukset

Kalatalousalue istuttaa lohikalakantojen hoitorahaston varoilla kalanpoikasia alueen vesistöihin. Kalatalousalueen istutukset toteutetaan käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti.

ISTUTUKSET							
Taimen ja järvilohi-istutukset							
Vesialue (selkä)	Laji	Ikä	n. kpl	€	Istutuspaikka	osakaskunta	huom
Padasjoen selkä	järvilohi	2-v	7000	15000	Laivaranta	Padasjoen reitin ok	
yhteensä				15000			
Istutuspaikka	laji	ikä	n. kpl	€	osakaskunta		
Leppäkosken reitti	taimen	vk/mäti	5600	900	Päijälän ok		
Pihlajakosken reitti	taimen	vk/mäti	3100	500	Kuhmoisten kk ok		
Virtalanoja	taimen	vk/mäti	1900	300			
Kuhmakoski	taimen	vk/mäti	1900	300	Kuhmoisten kk ok		
			12500	2000			

1.6 SIDOSRYHMÄTOIMINTA

1.6.1 Päijänteen Luonnonvarainen Taimen ry

Osallistutaan ja avustetaan Päijänteen Luonnonvarainen taimen ry:n toimintaa. Yhdistyksen varsinaisia jäseniä ovat Etelä- ja Keski- ja Pohjois-Päijänteen kalatalousalueet. Lisäksi yhdistyksellä on Päijänteen osakaskuntia kannatusjäseninä. Yhdistyksen tarkoituksena on Päijänteen taimenen elinvoimaisuuden parantaminen. Yhdistys jatkaa taimenten emokalapyntejä ja tuottaa yhteistyökumppaneiden kanssa taimenen mätiä Päijänteeseen laskeviin virtavesiin istutettavaksi.

1.6.2 Elinvoimainen Järvilohi ry

Osallistutaan Elinvoimainen Järvilohi ry toimintaan ja toteutetaan yhteistyössä Päijännettä koskevaa istutus- ja seurantahanketta. Yhdistys on yleishyödyllinen, jonka tarkoituksena on vaarantuneiden/uhanalaisten vaelluskalojen, erityisesti järvilohen elinvoimaisuuden, kestävän hoidon ja istutusten tuottavuuden edistäminen Suomessa. Yhdistyksen jäseniä ovat Etelä- ja Keski-Päijänteen-,

Suonteen ja Puulan kalatalousalueet.

1.6.3 Kalatalousalueiden neuvottelukunta

Osallistutaan kalatalousalueiden neuvottelukunnan toimintaan yhdessä Pohjois-Päijänteen- ja Heinolan kalatalousalueiden kanssa. Neuvottelukunnan keskeisin tehtävä on kalastusalueiden yhteistyötä lisäämällä vaikuttaa kalatalouden kehittämiseen, sekä saada kalatalousalueen jäsenten edut huomioitua. Neuvottelukunta voi suositella kalatalousalueille yhteisiä toimenpiteitä ym., jotka kukin kalatalousalue kokouksessaan käsittelee. Neuvottelukunnalle on hyväksytty ohjesääntö v. 2019.

1.6.4 Tainionvirran neuvottelukunta

Osallistutaan Tainionvirran kalatalousalueiden neuvottelukunnan toimintaan yhdessä Hartolan kalatalousalueen kanssa. Neuvottelukunnan tehtävänä on kalatalousalueiden yhteistyötä lisäämällä vaikuttaa Tainionvirran kalatalouden kehittämiseen, huolehtia yhteisesti reitin edunvalvonnasta, valmistella yhteisiä lausuntoja sekä tehdä esityksiä mm. kalatalousmaksujen käytöstä ja tarkkailujen toteutuksesta sekä valmistella koko reittiä koskevia yhteisiä hankkeita.

1.6.5 Lohikalakantojen hoitorahasto

Jatketaan lohikalakantojen hoitorahaston toimintaa rahastolle hyväksytyn ohjesäännön mukaan. Rahaston varojen käytöstä ja toiminnasta rahaston neuvottelukunta valmistelee esityksen hallitukselle. Neuvottelukuntaan kuuluvat Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueen hallituksen puheenjohtaja, kalatalousalueen toiminnanjohtaja, Päijänteen alueella toimivien virkistyskalastusseurojen 2 edustajaa ja Päijänteen ammattikalastajien edustaja. Toteutetaan rahaston toiminta- ja varainkäyttösuunnitelmaa sekä otetaan vastaan talletuksia rahastoon. Jatketaan rahaston toiminnasta tiedottamista.

1.6.6 Kymijoen (valuma-alueen) kalataloudellinen yhteistyöryhmä

Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueella on nimetty edustaja Kymijoen yhteistyöryhmässä. Yhteistyöryhmä avustaa alueen kalatalousasioiden hoitamisessa, näkemysten yhteensovittamisessa sekä tutkimustiedon hyödyntämisessä. Yhteistyöryhmä asetetaan viideksi vuodeksi kerrallaan ja se koostuu kalatalousalueiden, kalatalous- ja ympäristöjärjestöjen, tutkimuksen, hallinnon, maakuntien liittojen sekä saamelaisten kotiseutualueella Saamelaiskäräjien edustajista (kalastuslaki 33 §).

1.6.7 Kanta- ja Päijät-Hämeen vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on järjestettävä vesienhoitosuunnitelman valmistelun eri vaiheissa riittävä yhteistyö ja vuorovaikutus toimialueensa eri viranomaisten ja muiden tahojen kanssa. Tätä varten tulee olla vähintään yksi yhteistyöryhmä (Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 14 §). Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueelle on edustaja yhteistyöryhmässä.

1.7 LUVANMYynti

1.7.1 Koko Päijänteen viehekalastuslupa

Jatketaan koko Päijänteen viehekalastuslupan myyntiä ja mainontaa yhteistyössä Pohjois-Päijänteen kalatalousalueen kanssa. Lupatulot käytettiin Päijänteen kalakantojen hoitoon.

Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueelle on siirtynyt Etelä- ja Keski-Päijänteen kalastusalueelta osakaskuntien kanssa tehdyt selvittelysopimukset viehekalastuslupien myynnistä Päijänteelle (kalastuslaki 131 §). Luvan hinnoista ja ehdoista päättää kalatalousalueen hallitus.

1.7.2 Kilpailulupa Päijänteelle

Jatketaan kilpailulupien myyntiä Päijänteelle. Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueelle on siirtynyt Etelä- ja Keski-Päijänteen kalastusalueelta osakaskuntien kanssa tehdyt selvittelysopimukset kilpailulupien

myynnistä Päijänteelle (kalastuslaki 131 §). Luvan hinnasta ja ehdoista päättää kalatalousalueen hallitus.

1.7.3 Kalastusmatkailulupa

Jatketaan kalastusmatkailuluvan myyntiä Päijänteelle. Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueelle on siirtynyt Etelä- ja Keski-Päijänteen kalastusalueelta osakaskuntien kanssa tehdyt selvittelysopimukset kalastusmatkailulupien myynnistä Päijänteelle (kalastuslaki 131 §). Luvan hinnasta ja ehdoista päättää kalatalousalueen hallitus.

2. TOIMINTASUUNNITELMA V. 2024-2031

Kalatalousalueen vuotta pidempää toimintasuunnitelmaa päivitetään vuosittain toimintasuunnitelman yhteydessä. Toimintasuunnitelman pohjana on kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet.

Tehtävä	Aikataulu	Lisätieto
Rapuristeilyt	2024. Jatko arvioidaan v. 2025	Toteutetaan vuorovuosina Päijänteen ympäryskuntien alakoulun oppilaille
Kalastuksensääätelytoimien hakemus ELY-keskukseen	tarvittaessa	
Tiedotetaan säätelytoimista	v. 2023 sekä tarvittaessa	
Kalataloudelliset kunnostushankkeet	v. 2022-2031	Tarkemmat tiedot käyttö- ja hoitosuunnitelmassa
Virtavesikartoitukset	Suunnitelmakausi	
Seurannat	v. 2024-2031	Tarkempi seurantasuunnitelma liitteessä 1
Seurantojen yhteenveto ja tavoitteiden toteutumisen arviointi	v. 2026 ja 2030	
Täplärapujen levinneisyyden kartoittaminen ja tarvittavat toimenpiteet	Suunnitelmakausi	
Istutukset	v. 2024-2031	Toteutetaan käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti
Kalastuksenvalvonta	v.2024-2031	Valvontasuunnitelman mukaisesti liite 2
Ollaan aktiivisia osakaskuntien yhdistämis- ja järjestäytymisasiossa. Jaetaan tietoa hyödyistä	suunnitelmakausi	
Päivitetään tiedotuskyltit kalastusluvista ym. veneenlaskupaikoille	suunnitelmakausi	
Selvitetään alueen veneenlaskupaikat ja lisätään tiedot kalatalousalueen kotisivuille.	v. 2024 Päivitetään tiedot tarvittaessa	
Laaditaan järjestäytyneiden osakaskuntien kartat	v. 2023-2024	Mikäli osakaskuntia järjestäytyy, teetetään niille kartat
Osakaskuntien yhteys- ja luvanmyyntitietojen päivittäminen kalatalousalueen kotisivuille.	suunnitelmakausi	

Liite 1. SEURANTASUUNNITELMA V. 2023-2031

Etelä- ja keski-Päijänteen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa on esitetty seurantasuunnitelma kalakantojen ja kalastukselle asetettujen tavoitteiden toteutumisen seuranta varten. Seurantasuunnitelmassa esitetyt vuosiluvut ovat suuntaa antavia ja niitä päivitetään vuosittain kalatalousalueen toimintasuunnitelmien yhteydessä. Seurannat on eritelty järvien ja virtavesien osalta omina taulukoina (Tauluko 1 ja 2). Lisäksi Tainionvirran seurantasuunnitelmat on esitetty omilla taulukoilla (taulukot 3 ja 4). Toteutettujen seurantojen tulokset ja raportit on julkaistu kalatalousalueen kotisivuilla.

Taulukko 1. Etelä- ja keski-Päijänteen kalatalousalueen järvien seurantasuunnitelma v. 2023-2031

Vesistö	Menetelmä	Vuodet	HUOM.
PÄIJÄNNE	Kirjanpitokalastus	2023-2031	Tulokset raportoidaan laajemmin muutaman vuoden välein
	Kalastustiedustelu	Koskien v. 2025 ja 2030 kalastusta	Yhteistyössä Pohjois-Päijänteen kalatalousalueen kanssa
	Muikku ja siikanäytteet	2023-2031	Tulokset raportoidaan laajemmin muutaman vuoden välein
	Taimen-, järvilohi- ja kuhanäytteet	Näytteitä kerätään suunnitelmakaudella	Tulokset raportoidaan suunnitelmakauden lopussa
	Sähköinen uistelutiedustelu	2023-2031	Tulokset raportoidaan laajemmin muutaman vuoden välein. Yhteistyössä Pohjois-Päijänteen kalatalousalueen kanssa
	Valvontatiedot	2023-2031	Seurataan kalastuksen ja ravustuksen alueellista jakautumista kalastuksenvälvönnän yhteydessä
	Taimenten ja järvilohien merkinnät	2023-2031	Järvilohien merkinnät osa Elinvoimainen järvilohi -hanketta
RUOTSALAINEN	Kirjanpitokalastus	2022-2031	Päävastuu Heinolan kalatalousalueella
	Kalastustiedustelu	Koskien v. 2022 ja 2027	Päävastuu Heinolan kalatalousalueella
	Kalanäytteet	2022-2031	Yhteistyössä Heinolan kalatalousalueen kanssa Muikku, siika ja kuha. Tulokset raportoidaan muutaman vuoden välein
ISOJÄRVI	Kirjanpitokalastus	2022-2031	Raportoidaan kalastustiedustelun yhteydessä
	Kalastustiedustelu	Koskien v. 2023 ja 2028 kalastusta	
	Siikanäytteet	v. 2025	Selvitetään järven siikamuodot, luontainen lisääntyminen ja kasvu
LUMMENNE	Kalastustiedustelu	Koskien v. 2021 ja 2026 kalastusta	
	Koeverkkokalastus	V.2023	
	Siikanäytteet	v. 2022	Selvitetään järven siikamuodot, luontainen lisääntyminen ja kasvu
	Kuhanäytteet	Vuosittain	Raportointi v. 2022 ja suunnitelmakauden lopussa
Muut järvet			Seurantaa tehdään tarpeen mukaan
Muut	Seurantojen yhteenveto	v. 2026 ja 2030	

Taulukko 2. Etelä- ja keski-Päijänteen virtavesien seurantasuunnitelma 2023-2031

Virtavesi	Menetelmä	Vuodet	HUOM.
Arvajan reitti	Sähkökoekalastus	2023-2031	
- Kivi-, Kota-, Puukkoisten-, Linkin-, ja Hassinkosket	Kutupesälaskennat Merkinnät	2023-2031 Tarvittaessa	Kivi- ja Puukkoistenkoski LUKE:n seuranta
- Virtalanoja-Salmijoki	Sähkökalastus	2024, 2026, 2028 ja 2030	
- Myllykoski	Sähkökalastus	2023, 2025, 2027, 2029, 2031	
Arrakosken reitti	Sähkökoekalastus	2023-2031	Seurannasta vastaa toistaiseksi Padasjoen reitin osakaskunta
- Vierun-, Kaukilan- ja Arrakoski	Kutupesälaskennat Merkinnät	2023-2031 Tarvittaessa	
- Pannijoki ja Risulanoja	Sähkökoekalastus	2024, 2026, 2028, 2030	Seurannasta vastaa toistaiseksi Padasjoen reitin osakaskunta
Kalkkistenkoski	Sähkökoekalastus	2023-2031	Seurannasta vastaa v. 2023-2024 Museosäätio ja siitä eteenpäin kalatalousalue
	Kutupesälaskennat	2023-2031	
Pihlajakoskien reitti	Sähkökoekalastus	2023, 2025, 2027, 2029, 2031	
Vääksynjoki	Sähkökalastus Kutupesälaskennat	2023-2031 Vuosittain	Sähkökoekalastukset tekevät vuorovuosina Kalatalousalue ja LUKE
Harmoistenjoki	Sähkökoekalastus	2024, 2026, 2028, 2030	
Äiniönjoki	Sähkökoekalastus	2023-2031	
- Katila-, Pellilän- Karsillan ja Uudenmyllynkoski	Kutupesälaskennat	Kutupesälaskennat virtaaminen salliessa	
- Muut kosket	Sähkökoekalastus	2025, 2028 ja 2031	
Karkjärvien reitti	Sähkökoekalastus	2023, 2026 ja 2029	
Heinjoki	Sähkökoekalastus	2025, 2028 ja 2031	
Lintulanoja	Sähkökoekalastus	2024, 2027 ja 2030	
Vuorenmyllyn reitti	Sähkökoekalastus	2023, 2025, 2027, 2029, 2031	
Leppäkosken reitti	Sähkökoekalastus	2023-2031	

Muut	Virtavesikartoitus		Kartoitetaan potentiaalisia virtavesiä
	Sähkökoekalastukset	tarvittaessa	Koekalastetaan kartoitusten perusteella potentiaaliset kohteet

Taulukko 3. Tainionvirran järvien seurantasuunnitelma. Seurannat toteutetaan yhteistyössä Hartolan kalatalousalueen kanssa

Vesistö	Menetelmä	Vuodet	HUOM
Joutsjärvi	Kirjanpitokalastus	2023-2031	
	Kalastustiedustelu	Koskien v. 2022 ja 2027 kalastusta	Tainionvirran välijärvien tiedustelu
	Kuhan kasvuselvitys	2023-2024	
	Koeverkkokalastus	2024	LUKE tai kalatalousalueet
	Kalastustiedustelu	2024	Tainionvirran velvoitetarkkailu
Enonvesi-Keihäsjärvi	Kuhan kasvuselvitys	2023-2024	
	Kalastustiedustelu	Koskien v. 2022 ja 2027 kalastusta	Tainionvirran välijärvien tiedustelu
	Koeverkkokalastus	2024	Kalatalousalueet
Nuoramoisjärvi	Kirjanpitokalastus	2023-2031	
	Kalastustiedustelu	Koskien v. 2022 ja 2027 kalastusta	Tainionvirran välijärvien tiedustelu
	Kuhan kasvuselvitys	2023-2024	

Taulukko 4. Tainionvirran virtavesien seurantasuunnitelma

Menetelmä	Kohteet	Vuodet	HUOM
Sähkökoekalastukset	Ekon- Vuoteen-, Vanhanmyllyn-, Hotilan ja Keijulankoskilla	2024	Velvoitetarkkailu
	Muut koskialueet	Tarvittaessa	Kalatalousmaksu
	Kalhonjoki	suunnitelmakaudella	Kalatalousalue
Kutupesälaskennat	Ekon- Vuoteen-, Vanhanmyllyn-, Hotilan ja Keijulankoskilla	2024-2031	Kalatalousalueet
	Muut kosket	Tarvittaessa	Kalatalousalueet
Merkinnät	Taimenistukkaiden merkinnät	Tarvittaessa	Kalatalousmaksu
Tiedustelut	Tainionvirran yläosa	2024	Velvoitetarkkailu
	Tainionvirran yläosa ja Virtaankoski	2024-2031	Sähköinen tiedustelu luvan lunastaneille. Toteutuksesta vastaavat kalatalousalueet

Liite 2. VALVONTASUUNNITELMA

Sisällys

1. Johdanto	12
2. Yleiset tavoitteet ja painopisteet.....	12
2.1. Tiedotus	12
2.2. Yhteistyö	12
2.3. Uhanalaisten lajien korvausarvot	12
2.4. Valvonnan määrä ja tarpeet	13
3. Toteutus Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueella	13
3.1. Päijänne	13
3.2. Erityiskohteet.....	14
3.3. Keskikokoiset järvet.....	14
3.4. Osakaskuntien oma valvonta	15
4. Valvojan vaatimukset	15

1. Johdanto

Kalastonhoitomaksukertymä tulee todennäköisesti pienentymään tulevaisuudessa kalastajien ikääntyessä. Valitettavan suuri joukko maksuvelvollisista jättää myös maksun maksamatta. Kalastuksenvalvonnan avulla voidaan lisätä maksuhalukkuutta ja sitä kautta osaltaan lisätä lupamaksukertymiä. Tämä näkyy sekä valtion kalastonhoitomaksuissa että osakaskuntien omassa lupamyynnissä. Lisäksi kalastuslain muutokset ja uudet asetukset ovat lisänneet kalastuksenvalvonnan neuvonnallista tarvetta, mikä tulee ottaa huomioon seuraavina vuosina valvonnan käytännön toteutuksessa.

Kalastuksenvalvonta tulee olemaan pitkälti osakaskuntien omien valvojien varassa. Valvojien ja resurssien rajallisuuden takia olisi suositeltavaa, että osakaskunnat sopivat myös yhteisistä valvonnoista. Kalatalousalueen valvojilla on valtuutus toimia koko kalatalousalueen vesillä.

Vähentynyt seisovien pyydysten määrä (lukuun ottamatta rapumertoja ravustuskaudella), ja viime vuosien runsastunut vapakalastus aiheuttavat painetta siirtää painopistettä aikaisempaa enemmän vapakalastuksen lupien valvontaan. Erityisesti Päijänteen yhtenäisluvilla tapahtuvan uistelun valvonta lisää kalastuksen sosiaalista kestävyyttä, koska sillä voidaan kitkeä ns. vapaamatkustus. Tällöin kalastajien luvanmaksuhalukkuus lisääntyy. Koska uistelu kohdistuu voimakkaasti lohikaloihin (taimen ja järvilohi), valvonta toimii samalla osana uhanalaisen taimenen suojelua.

2. Yleiset tavoitteet ja painopisteet

Kalastuksenvalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että lakisääteisiä ja kalatalousalueen tai vesialueiden omistajien sääntöjä ja rajoituksia noudatetaan. Tehokkaalla valvonnalla voidaan vähentää luvaton kalastusta, nostaa sekä paikallisia että valtion lupatulokertymiä ja osaltaan lisätä kalastuksen kestävyyttä. Lisäksi valvonnan yhteydessä voidaan kerätä tietoa kalastuksen tyypillisistä piirteistä, kuten käytetyistä pyyntimuodoista tai pyyntipaineesta eri alueilla.

Kalatalousalueen valvonta koostuu pääasiassa alueen ja osakaskuntien valtuuttamien valvojien tekemästä, pitkälti talkooluontoisesta valvonnasta sekä ostopalveluna hankituista tehovalvontaiskuista. Lisäksi Metsähallitus vastaa Päijänteen yleisvesien valvonnasta. Tehovalvonnan järjestämistä varten on tunnistettava alueen kalastuksen erityispiirteet, kuten suosituimmat pyyntisesongit ja -alueet sekä tärkeimmät kalalajit (myös rapu).

2.1. Tiedotus

Suuri osa valvonnan tehokkuudesta perustuu sen ennaltaehkäisevään vaikutukseen. Tämän vuoksi tavoitteena on myös valvonnan näkyvyys esim. perinteisen median kautta. Erityisesti valvontakauden alussa pyritään ottamaan valvontakäynneille mukaan median edustajia. Lisäksi toiminnasta tiedotetaan myös sosiaalisen median kautta, koska se saavuttaa valtavan määrän ihmisiä erittäin nopeasti.

Huomiota kiinnitetään myös havaituista puutteista tiedottamiseen, jonka yhteydessä myös tietoa oikeista käytännöistä voidaan jakaa. Näkyvyyttä pyritään lisäämään myös kiinnittämällä tarkistettuihin ja moitteettomiin pyydyksiin valvojan terveiset ”pyydyksenne on tarkastettu” –merkillä.

Yleisesti hyvänä toimintatapana voidaan pitää myös sitä, että valvontakäynneillä pyritään tapaamaan kasvokkain mahdollisimman useita kalastajia. Tällöin tieto valvonnasta leviää paikallisesti ja samalla voidaan jakaa tietoa kalastukseen liittyvistä säännöistä, neuvoa kalastajia ja ohjata toimintaa haluttuun suuntaan.

2.2. Yhteistyö

Toiminnassa pyritään tekemään tarvittaessa yhteistyötä poliisin kanssa. Virtavesikohteilla myös paikallisten aktiivisuutta yritetään lisätä tiedottamalla havaittujen rikkeiden ilmoittamismahdollisuudesta alueen valvojille tai suoraan poliisille. Virtavesikohteet ja Päijänteellä tapahtuva uistelu tehostetun valvonnan alaisiksi aiempaa enemmän.

Kalatalousalueen koordinoima tehovalvonta pyritään tekemään aina yhteistyössä osakaskuntien sekä myös Metsähallituksen kanssa. Valvontakäynneille on lähtökohtaisesti hyvä ottaa mukaan kyseisen vesialueen omistajan edustaja. Lisäksi erityisesti kalastusoppaiden ja kaupallisen kalastuksen suhteen valvonnan ja alueellisten ELY-keskusten välillä on syytä pitää hyvä keskusteluyhteys.

2.3. Uhanalaisten lajien korvausarvot

Uhanalaisille kalalajeille säädettiin kalastuslain (379/2015) 119 §:n (menettämisseuraamus) nojalla

korvausarvot, jotka tulivat voimaan 17.5.2019 (Taulukko 1). Korvausarvot säädettiin Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, josta on löydettävissä myös muut, kuin alla olevassa taulukossa esitetyt korvausarvot. Korvausarvo tuomitaan menetettäväksi valtiolle, jos on **ottanut saaliiksi** uhanalaisen kalalajin, joka on

- 1) pyydetty kielletyllä kalastustavalla, pyyntimenetelmällä tai kalastusvälineellä
- 2) pyydetty alueelta, jolla kalastus on kielletty tai sitä on rajoitettu
- 3) pyydetty rahoitusaikana
- 4) ali- tai ylimittäinen (kaloille voidaan säätää paikallisesti lakisääteistä tiukemmat pyyntimitat).

Menettämisseuraamus koskee siis vain saaliiksi otettuja, uhanalaisia kalalajeja, joille kalastusasetuksessa korvausarvo on erikseen määritetty. Pyydykseen jäänyt uhanalainen tai ali-/ylimittäinen kala tulee aina vapauttaa välittömästi elävänä tai kuolleena.

Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueella erityistä huomiota tulee kiinnittää rasvaevälliseen taimeneen, joka on kokonaan rauhoitettu. Nämä taimenet tulee siis aina vapauttaa ja jokaisesta saaliiksi otetusta yksilöstä tehdään rikosilmoitus, mikäli sellainen valvonnan yhteydessä tavataan. Rasvaeväleikattujen taimenten ja järvilohien kohdalla korvausarvot tulevat kyseeseen aina, jos yllä luetelluista kohdista 1-4 joku täyttyy. Lisäksi on hyvä huomata ankeriaan rauhoitusaika 1.10.-31.1. Tällöin ankeriaan saaliiksi ottaminen on kiellettyä.

Taulukko 1. Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousaluetta koskevat kalalajien korvausarvot.

Laji	Korvausarvo
Taimen (rasvaevällinen) (leveyspiirin 67 eteläpuolella)	2440 €
Taimen (rasvaeväleikattu) (leveyspiirin 67 eteläpuolella)	260 €
Järvilohi (muualla kuin Vuoksen ja Hiitolanjoen vesistössä)	280 €
Harjus (leveyspiirin 67 eteläpuolella)	300 €
Ankerias	3510 €
Nahkiainen	100 €
Jokirapu	50 €

2.4. Valvonnan määrä ja tarpeet

Kalatalousalueen (ent. kalastusalue) ns. tehovalvonnan määrä on vuositasolla ollut n. 60-100 h. Valvonnan kokemusten perusteella määrää voisi lisätäkin, koska erityisesti vapakalastajat ja satunnaiset pyydyskalastajat, joilla puutteita luvissa ja muissa käytännöissä on tyypillisesti enemmän, tapaavat valvojia järvellä vain harvoin. Alueen teettämää valvontaa olisi siis pyrittävä tekemään vuositasolla mielellään n. 100 h tai enemmän. Lisäksi, mikäli erityiskohteilla (lähinnä virtavedet) ilmenee ongelmia, kuten toistuvaa salakalastusta tai muuta sääntöjen noudattamattomuutta, niiden valvontaan olisi tarpeen panostaa erikseen.

Osakaskuntien oma valvonta on niin hajallaan ja vaihtelevaa, että sen määrän arviointi on käytännössä mahdotonta. Osakaskuntien valvontaa olisi syytä lisätä, mutta koska suuri osa osakaskunnista ei maksa valvojilleen suoritetusta valvonnasta, ei valvojilta ole yleensä voitu varsinaisesti vaatia aktiivisuutta. Valvojille on joissain tapauksissa annettu korvauksena kalastuslupia tai maksettu pieni valvontakäyntikohtainen korvaus.

3. Toteutus Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueella

3.1. Päijänne

Valvonta pyritään toteuttamaan Päijänteellä niin, että kalatalousalueen koordinoimat tehostetut käynnit kohdennetaan kauden alkuun ja sen jälkeen tietyille alueille tärkeimpien pyyntimuotojen mukaisesti. Valvontaa tullaan kohdistamaan aiempia vuosia enemmän virtavesikohteisiin ja Päijänteen uisteluun. Erityisesti virtavesikohteiden valvontaa tehdään läpi kauden. Osakaskuntien omaa valvontaa tulisi suorittaa myös kalatalousalueen valvojien käyntien välissä. Tärkeimmät sesongit Etelä- ja Keski-Päijänteellä on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2. Etelä- ja Keski-Päijänteen kalastuksenvalvonnan kannalta tärkeimmät sesongit ja niiden

erityispiirteet.

Sesonki	Valvonnan painopisteet	Valvonnassa huomattavaa
1. Avovesikauden alku	Pyydysten merkintä ja luvat, vapakalastus	Tiedotus ja ohjeistus erityisesti, jos säännöissä muutoksia Huomautus ja neuvonta epäselvissä tai lievissä tapauksissa
2. Ravustuskauden alku	Eryteisesti rapumertojan luvat ja merkintä	Luvattomat pyydykset otetaan talteen, ellei osakaskuntien kanssa sovita muuta
3. Syksy	Vapakalastus (vetouistelu), ravustuskauden päättyminen	Vapakalastus lähinnä viikonloppuisin, huomio yhteislupien sääntöihin ja valtion kalastonhoitomaksuun

Kalatalousalueen valvontakäynnit pyritään tekemään osakaskuntien valvojien tai muiden edustajien kanssa. Mukana olevalla osakaskunnan edustajalla ei välttämättä tarvitse olla kalastuksenvalvojan valtuuksia.

3.2. Erityiskohteet

Erytislupa- ja monet rauhoitusalueet ovat valvonnan osalta pitkälti osakaskuntien oman valvonnan varassa. Kalatalousalueen koordinoimaa valvontaa tulee kuitenkin tehdä keskeisimmillä kohteilla ja erityisesti, mikäli ongelmia ilmenee. Tärkeimmillä koskilla ja koskireiteillä tulisi tehdä valvontaiskuja läpi vuoden, mutta erityisesti syysrauhituksen aikana. Kalatalousalueen valvojat osallistuvat kohteiden valvontaan myös ongelmatapauksissa tai osakaskuntien erillisestä pyynnöstä. Keskeisimmät erityiskohteet on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueen keskeisimmät virtavesikohteet ja niiden valvonnan erityispiirteet.

Kohde	Valvonnan painopisteet	Valvonnassa huomattavaa
Vääksynjoki	Kaikki kalastus Taimenen kutuaika	Kaikki kalastus kielletty ympäri vuoden Joen alaosassa lapsille tarkoitettu ENSKALA-onkipaikka
Arvajan reitti	Erytisluvat Rauhoitusaika 1.9.-31.11.	Lupia myydään Hassinkoskille, muut rauhoitettu
Tainionvirta	Virtaan erityisluvat Rauhoitusaika 1.9.-31.11.	Virtaan osakaskunnalla kalastukseen poikkeuslupia, jotka voivat muuttua.
Arrakosken reitti	Kaikki kalastus	Arrakosken kalatietä koskeva rauhoitus (200m ala- ja ylävirtaan)

3.3. Keskikokoiset järvet

Keskikokoisten järvien valvonta on pääasiassa osakaskuntien omien valvojien varassa. Kalatalousalueen valvontaa voidaan kohdistaa enintään kerran kaudessa tai osakaskuntien itse niin halutessa ainakin taulukossa 4 mainituille järville.

Taulukko 4. Etelä- ja Keski-Päijänteen keskikokoisia järviä, joilla valvontaan on tarvetta ja niiden erityispiirteet.

Kohde	Valvonnan painopisteet	Valvonnassa huomattavaa
Urajärvi	Muikun verkkokalastus Viehekalastus	Järveen on istutettu taimenta, jota tavoitellaan istutusten jälkeisinä vuosina
Lummenne	Verkkokalastuksen	Mahdollisesti muuttuvat solmuvälit

	solmuvälit ja luvat	Järven länsiosassa kohteena hauki/kuha, itäosassa siika
Isojärvi	Pyydysten merkintä ja luvat	Luonnonvaraisen taimenkannan suojelunäkökuuma (Arvajan reitti)
Nuoramoisjärvi	Kuhan verkkokalastus Viehekalastuksen luvat	Alueellisesti suosittu kuhajärvi – runsas pyynti myös vapavälineillä

Kalatalousalueen valvontakäyntien ajankohta sovitaan aina erikseen. Valvonnassa pyritään käyttämään paikallisten veneitä.

3.4. Osakaskuntien oma valvonta

Jotta valvonnan teho säilyisi läpi kauden, tulee myös osakaskuntien omien valvojien harjoittaa omaehtoista valvontaa. Rutiinia ja neuvoja valvontaan osakaskuntien valvojat saavat osallistumalla kalatalousalueen valvontakäynneille tai kysymällä neuvoa alueen valvojilta ja Hämeen kalatalouskeskukselta. Ongelmatilanteissa on myös suositeltavaa ottaa yhteyttä edellä mainittuihin tahoihin.

Eryteisesti oman osakaskunnan vesillä valvontaa tehdessä tulee kiinnittää huomiota toiminnan esteellisyyteen. Läheisten pyydyksiin tai kalastukseen ei valvoja saa hallintolain mukaan puuttua. Suositeltavaa olisikin, että valvonnassa on mukana aina vähintään 2 valvojaa. Vaihtoehtoisesti estynyt valvoja voi myös ottaa yhteyttä kalatalousalueen valvojiin.

Kuten jo johdannossa mainittiin, olisi hyödyllistä sopia myös osakaskuntien rajat ylittävää valvontaa. Toisinsanottuna yksittäisille valvojille olisi saatava valtuutus valvontaan useamman osakaskunnan alueelle. Tämä helpottaisi tilannetta erityisesti alueilla, joilla valvojista on puutetta.

4. Valvojan vaatimukset

Kalastuksen valvojiksi voidaan valtuuttaa vain kalastusvalvojan kokeen läpäisseitä henkilöitä, joilla on kalastusvalvojan kortti. Valvojiksi tulee valita rauhalliseen käytökseen ja asiakaspalveluun taipuvaisia henkilöitä. Liiallinen virkaintoisuus voi kääntää yleisön asenteet kalastusvalvontaa vastaan. Kaikki valvontatilanteet ovat asiakaspalvelutilanteita ja niissä toimitaan ystävällisesti ja maltillisesti. Mikäli valvoja ei valtuuksiensa puitteissa pysty asiaa käsittelemään, on otettava yhteys poliisiin. Vesillä liikuttaessa tärkein tekijä on aina oma ja muiden turvallisuus, eikä valvonnan takia kenenkään tule näitä vaarantaa.